

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

URADNO SPOROČILO BELE HIŠE

V ponedeljek obnovitev pogajanj med Kissingerjem in Le Duc Thojem

Severnovietnamski zastopnik že prispel v Pariz - Pogajanja bodo verjetno trajala več dni, sledila pa bodo posvetovanja v Saigonu in Hanoju

PARIZ, 17. — Nov in mogoče odločilen korog ameriško-severnovietnamskih pogajanj se bo začel prihodnji ponedeljek v Parizu. Sporočilo je dala Bela hiša, Hanoi pa je to potrdil. Severnovietnamski pogajalec Le Duc Tho je že danes dopel v francosko prestolnico, Nixonov odposlanec Kissinger pa bo prišel v nedeljo zvečer.

Glavnik Bele hiše Ziegler je po objavi sporočila o skorajšnjem začetku pogajanj imel tiskovno konferenco, na kateri je med drugim povedal, da bo nova faza pogajanj trajala «več dni ali dlje».

Dodal je, da bodo po pogajanjih med Kissingerjem in Le Duc Thojem potrebna nova posvetovanja v Saigonu in s Hanojem, preden bi lahko podpisali sporazum o premirju. Poudaril je tudi, da bodo pogovori potekali z isto proceduro kot doslej, s čimer je posredno zanikal vesti iz Saigon, po katerih naj bi se nova faza pogajanj udeležili tudi odposlanec diktatorja Van Thieuja.

Ziegler je zagotovil, da grede Ameri-

Takoj po prihodu v Pariz je Le Duc Tho v kratki izjavi časnikařem, ki so ga pričakali na letališču, poudaril, da je prišel v francosko prestolnico, da bi z Američani sklenil v čim krajšem času sporazum o premirju. Pri tem je dodal, da se bo Hanoi strogo držal določil, ki jih vsebuje sporazum s Kissingerjem, dosežen oktobra. Hitra sklenitev sporazuma je po njegovem mnenju odvisna predvsem od dobre voje Američanov. Če hočejo ZDA zares rešiti vietnamsko vprašanje z resnimi pogajanj — je dejal severnovietnamski predstavnik — morajo najprej prekiniti bombardiranje Severnega Vietnama ter ogromne pošiljke vojaškega materiala Saigonu.

Predvsem pa je Le Duc Tho opozoril Američane na posledice, ki bi jih imelo nadaljnje zavlačevanje s podpisom sporazuma. Če bo prišlo do nove zamude pri sklenitvi sporazuma — je dejal — potem bo vietnamsko ljudstvo odločno nadaljevalo boj, dokler ne bo uresničilo svojih ciljev: neodvisnosti, svobode in miru.

Ameriško letalstvo pa vztrajno nadaljuje z bombnimi napadi proti severnovietnamskemu ozemlju: v zadnjih urah jih je izvedbo okrog 140, nekateri prav bliž 20 vzporednika, ki je, kot znanu, skrajna meja, do katere lahko po Nixonovih ukazih letijo ameriški bombardniki. Severnovietnamska tiskovna agencija pa je sporočila, da so v prvih treh dneh tega tedna sestrelili štiri letala ter zadeli ameriški rušilec v Tonkinškem zalivu, na krovu katerega se je vnel požar.

Iz Laosa poročajo, da so sile Pateta laos monovo zavzele važno strateško mesto Saravane v južnem delu države. To mesto je bilo v rokah domovinskih sil že od začetka leta. 31. oktobra pa so jo vladne čete zavzele.

Heinemannova hči odpotovala v Hanoi

MOSKVA, 17. — Gospa Ute Ranke Heinemann, hči zahodnonemškega predsednika republike je odpotovala danes iz Moskve v Hanoi kot članica delegacije zahodnonemškega Rdečega križa in mednarodne organizacije Caritas Internationalis. Heinemannova hči se bo s severnovietnamskimi predstavniki pogovarjala o pomoči, ki naj bi jo obe organizaciji nudili Vietnamu po uveljavitvi premirja.

Predsednik vlade SFRJ sprejel delegacijo koroških Slovencev

Predsednik jugoslovanske zvezne vlade Bijačić (levo) med pogovorom z delegacijo koroških Slovencev

PISMO IZ RIMA

HUDIČ

Moramo priznati, da smo nanj pozabili, pa čeprav je zgodovina polna njegovih podvigov. Za literaturo je celo med najvažnejšimi protagonisti, od Danteja do Goetheja, od Dostojevskega do Thomasa Manna. Da, prav o njem govorim, o hudiču, Luciferju, Belcebubu, ali kakorkoli že ga hočete imenovati. Zelo prav je storił Pavel VI. — ki se na to razume, če ne drugega iz konkurenčnih razlogov — da nas je v svojem zadnjem govoru opozoril, da hudič stoletoma in pretresljivo bitje, zares obstaja in še vedno deluje z zahrbitno prebrisanoostjo.

Koliko stvari postaja sedaj jasnih! Mi smo skušali nekaj razumeti o pojavih te naše moderne družbe s pomočjo psihologije, sociologije, tudi politike, toda brez zadovoljivih rezultatov. Seveda: pozabljali smo na hudiča! «To je prvi sovražnik — nadaljuje papež — to je najnevarnejši skušnjavec. Kako pa deluje? Tudi na to nam odgovarja Pavel VI. «Prav on je zahrbitni zapeljivec, ki se nas loteva preko čutov, fantazije, preko utopistične logike ali neurejenih družbenih odnosov, da bi nas privedel do nevarnih odklonov. Svoj vpliv izvaja — nadaljuje papež — tako na posameznike, kot na cele skupnosti in na dogodke. Nebrzdane polteno izkušnje, uničevalna privlačnost mamil, kot tudi ideološke skušnjave in napake, ki so v modi, vse to so razpoke, skozi katere zlodej krvavo vpliva na človeški razum.»

Govor nam torej pojasnjuje praktično vse sedanje probleme ter vrača papeževi avtoriteti funkcijo sodnika in popravljalca napak, ki jo je še tako slavno opravljal med inkvizicijo.

Sicer smo smilili, da ima hudič prste vmes pri splošnih izkušnjah in pri mamilih; sedaj pa nas papež opozarja na vlogo, ki jo ima zlodej v neurejenih družbenih odnosih in v ideoloških skušnjavah, katerih žrtve so cele skupnosti.

In to je važno: mi smo doslej mislili, da bi krizo družbenih odnosov, gospodarsko zmedo in mednarodno napetost lahko premagovali z zakonskimi ukrepi, z družbenimi reformami ali s političnimi in sindikalnimi sporazumi, pa smo se motili. Za rešitev teh vprašanj moramo pregnati hudiča, poslušati se moramo eksorcizma, se boriti proti njegovim izdajalskim premetnostim. In to je naloga — kot vsi vemo — ki pripada cerkvi: ona zna, kako rešiti obsedenca (mogoče o očičevainim ognjem), kako obratunati s heretiki.

Res škoda, da v papeževem govoru manjka neko pojasnilo: ko govori o nevarnih odklonih, o ideoloških skušnjavah, o neurejenih družbenih odnosih, na koga konkretno čika? Vzemimo primer sindikalnega spora: na koga izvaja zlodej svoj vpliv? Na gospodarje ali na delavce? In v politiki? Kdo je tu v rokah hudiča, desnica ali levica, konservativci ali napredni?

Pavel VI. nam tega ne pove. Lahko pa sklepamo — vsaj kar se tiče Italije — da prav gotovo ne more biti pod vrahjim vplivom stranka, ki se sklicuje na krščanski nauk. V hudičevih krempljih so lahko samo drugi, tisti, ki se proti Krščanski demokraciji borijo.

Verjetno ni slučaj, da je skoraj istočasno s papeževim govorom Andreottičeva vlada dala pobudo za obnovitev političskega pripora, ki omogoča organom javne varnosti, da za najmanj 48 ur spravijo v zapor vse, katerih vedenje je dalo misliti, da kujejo zločinske namene. To je utemeljen in pravi ukrep, ki bo omogočil prizadevnim agentom, da takoj najdejo obsedenca in jim preprečijo, da bi uvažali škodljive ideološke skušnjave. Agenti naj se ravnajo kar po nosu: saj je znano, da hudič (in nasprotniki KD) smrdi po šveplu.

MARIO DEZMANN

BIVŠI PREDSEDNIK USTAVNEGA SODIŠČA BRANCA: «Preventivnega pripora» ni uzakonil niti fašizem!

Na desnici navdušenje za vladni predlog. V PSI poskus obnovitve enotnega vodstva stranke

RIM, 17. — Val ogorčenih reakcij na zakonski osutek, ki ga je vlada odobrila na tokrovi seji na predlog notranjega ministra Rutimora in predvideva preventivni policijski pripor za 48 ur oziroma 5 dni, v primeru da splošna suma nekoga da namerava kršiti zakon. Levičarske stranke so na ta predlog zelo ostro reagirale, ker bi v tem primeru uveljavili v Italiji policijski režim, ki bi dajal policiji neomejeno oblast zapirati posvem nedolžne državljane zgolj na osnovi «sumov» in «namenov».

Protestom se je tokrat pridružil dosednji predsednik ustavnega sodišča, senator Giuseppe Branca, ki je bil maja izvoljen v okviru osvojitve levic.

Branca, ki je mednarodno priznan pravnik, je izjavil, da se moti, «kdo trdi, da gre za obnovitev policijskega pripora iz fašističnih časov. Ne gre za to. Kot se zdi nevarnost, se niti fašistični režim ni spoznal do tolikne mere, da bi v zakonu o javni varnosti predvideval pripor ljudi, ki niso za pretili ničesar in so samo osumljivi, neje, je Badoglio vlada podnel močnejši motni kritik vladni pripor z zakonskim sekretarom. Ta kritik je bil razveljavljen enajst let pozneje na osnovi ustavnih načel. Norma, ki bi jo radi ponovno uveljavili v italijanski zakonodaji, izroča policiji v roke posebno svobodo, na nas vseh, začasno, a brez vsakršnega pravnega jamstva».

Navdušenje, ki ga je policijski zakon Andreottičeve vlade vzbudil na desnici simbolizira reakcija neofašistične MSI. Skupina mislovskih poslanecov, med katerimi je tudi Giorgio Almirante, je te dni vložila v parlament zakonski osutek, ki med kazne prekrške pristeva tudi zbiranje nelegalnih sestankov (na domu?), zbiranje na «zakonitih manifestacijah, ki degenerirajo v nasilna dejanja», posebno še, če so med spopadi razpisani policisti itd.

«Policijski pripor», kot znano, je nekaterim predstavnikom vladnih strank, se na med socialdemokrati, izmed katerih se je oglasil posl. Reggiani, ki je dejal, da je «policijski pripor» nezakonit in predrizni, ki sloni na «korektnosti in previdnosti, s katerima policija upravlja svoje najbolj delikatne naloge».

Pri tem je socialdemokratski poslanec dodal, da je «policijski pripor» nekaj, kar lahko traja «samo» 48 ur in še to pod estrogim nadzorom policije».

Reggiani je to zagovarjal s pozicijo, da se v Italiji zavre val na krivino.

V okviru PSI se nadaljujejo priprave na sejo CK stranke, ki bo prihodnji teden. Bodoči tajnik stranke De Martino je sklical na sejo nekaterih predstavnikov vseh struj.

Pri razpravi o možnosti enotnega vodstva stranke. Predstavnik levic je pred parlamentarnim krizostom, da se levica zavzema za enotno vodstvo (Nemija), temveč politični stavniki vseh struj. V tem organu naj bi se kresala mnenja, medtem glasovala za De Martino, saj je odločil kongres.

Socialdemokratski poslanec Cari-

ZA PODPIS POGODBE MED NEMŠKIMA DRŽAVAMA

Brandt bo obiskal vzhodni Berlin v primeru zmage SPD na volitvah

«Ostpolitik» še vedno v ospredju polemik pred jutrišnjimi parlamentarnimi volitvami - Tajnik vzhodnonemške SED Honecker zavrnil špekulacije KD o sporazumih

BONN, 17. — Zahodnonemški kancler Willy Brandt je na zborovanju v rudarskem in kovinarskem centru Essen povedal, da namerava osebno podpisati temeljni sporazum med Zah. Nemčijo in Nemško demokratično republiko. Še pred božičem, je dejal, bi obiskal vzhodni Berlin.

Brandt je, seveda, poudaril, da se bo to zgodilo samo v primeru volilne zmage vladne koalicije, ki poleg močne socialdemokratske stranke šteje še znatno šibkejšo liberalno.

Pomen teh nedeljskih volitev, ko bo 40 milijonov in 800 tisoč zahodnih Nemcev odločalo o svoji usodi, je Brandt strnil v naslednjih mislih: «Prosim vas, da bi v nedeljo dali naši vladi ljudsko zaupnico. Menim, da si jo zaslužimo za napredek, ki jih vlagamo za mir v Evropi. Nemčija je končno v ospredju svetovne in evropske politike, prebrila je osamljenost in postala pomemben protagonist pomirjevanja. Opira se nam možnost, da ustvarimo v razdeljeni Nemčiji bolj humane odnose».

Nobenega dvoma ni, da bo prav Brandtova «Ostpolitik» prešla v nedeljo omejeno izkušnjo. Od zrelosti nemškega ljudstva bo odvisno, če bo sporazum z NDR podpisan ali ne in če se bo proces pomirjevanja v srednji Evropi nadaljeval v tako bogatih oblikah.

Kdo podpira Brandta? Sedanjni nemški kancler lahko računa predvsem na podporo delavskih sindikatov, študentov, ki so v tem priporu odložili celo oporečniške papore ter izobraženci, med katerimi je tudi Nobelov nagradjenec za leposlovje Heinrich Böll. Skoraj 8000 članov socialdemokratske stranke je sedaj na delu za Brandtova zmagajoča mesta, ki jih je izgubila, ki so zapustili nekateri poslanci in ministri, med katerimi Karl Schiller, ki je sedaj kandidat na listi demokristjanske CDU - CSU. Liberalna stranka, ki se je medtem rešila svoje notranje desnice, nastopa pod geslom, da je FDP «eječek na tehničnu, ki lahko omogoči Brandtovo izvolitev na mesto kanclerja še za štiri leta. Na zadnjih parlamentarnih volitvah so se liberalci le s težavo odbržali nad pogojnimi 5 odstotki glasov, ki so spodbjale vse glasov, brez katerih stranka ne more imeti svojega parlamentarnega zastopstva.

Dejansko so stranke, med katerimi bodo Nemci izbirali — tri: socialdemokratska, liberalna in demokristjanska, medtem ko nacistična NDP in iz ilegale obujena KP Nemčije nimata nobene možnosti za izvolitev svojih poslancev. Za nastop pa velja poudariti, da se večina volivcev neofašistične stranke pripravlja, da bodo v nedeljo podprli demokristjane, ker so zanje dovolj konservativni, obenem pa najostrejši nasprotniki «Ostpolitike».

Demokristjanski kandidat na kanclersko mesto Barzel je, na primer, dejal, da se strinja s temeljnimi sporazumi z demokratično Nemčijo, da pa istočasno zahteva, naj se vanj vnese točka, ki preprečuje, da vzhodnonemški policiji streljati pri pobegih preko meje. Jasno je, da je tak pogoj le goło izjava, in da bi NDR sploh ne izvela v poštev take pogaje.

«In torej naključje, če se je v nemško volilno kampanjo vmešal, čeprav le posredno, tudi tajnik CK vzhodnonemške zružene socialdemokratske stranke (SED) Erich Honecker. Na seji centralnega komiteja je namreč ostro polemiziral in tudi imenoval demokristjansko opozicijo v Zahodni Nemčiji. Dejal je, da je temeljni sporazum z nemškima državama nedotakljiv. «Sporazum, ki smo ga podpisali 8. novembra je tak, kot je. Boljšega ne bo, kajti pripravili smo ga na dolgi pogajanjih in sestavili tako, da predstavlja stvarne koristi NDR in ZRN. Če bi tako ne bilo, bi ga ne podpisali. Opozarjamo pa, da bi ratifikacija tega sporazuma in njegova uveljavitev imela zelo ugoden vpliv na proces pomirjevanja v Evropi.»

S tem je Honecker odgovoril na trditve nemškega demokristjanskega

Po 17 letih izgnanstva se je Juan Domingo Peron včeraj dopoldne vrnil v Argentino. Na letališču so diktatorja pričakali maloštevilni pristasi, ker je vojska ohknila letališče in ni dovolila nikomur, da bi se približal. Voljaki so razgnali skupino peronistov, ki je skušala vtrati na letališče in so zatrli poskus upora mornariških podčastnikov. Poročilo na 6. strani

se ni upal uzakoniti niti fašistični režim. Pač pa je vladni predlog navdušili desničarji in se posebej MSI.

Včeraj št. bila v Trstu dva govornika velikega kova: notranji minister Rumor za KD in La Malfa za PRI. Na Proseku pa je imel dr. Dolnar sestank s somišljeniki, katerim je obrazložil volilni program Slovenske skupnosti.

Po celotodenskem razpravljanju je deželni svet včeraj odobril z glasovi svetovalcev levostranskih strank obračun 1971 in proračun za leto 1973.

V Gorici je pokrajinski odbor sprejel, kljub odporu socialistične ekipe umobolnice in je imenoval novega začasnega ravnatelja in vrsto zdravnikov iz Padova.

Ameriški škofje obsodili bombardiranje v Indokini

WASHINGTON, 17. — Ameriški katoliški škofje odločno obsodijo bombardiranje Vietnamu. Na ameriški škofjski konferenci so danes z o grozno večino izglasovali resolucijo, ki poziva k molitvi, da bi se mirna pogajanja o Vietnamu uspešno zaključila. Škofje pa istočasno pozivajo k prekinitvi bombnih napadov in terorizma, ki povzročajo toliko žrtev in umenja. Trpljenje in smrt, ki je prizadela civilnemu prebivalstvu — je še rečeno v dokumentu — je med najbolj pretresljivimi in celo nemoralnimi aspekti vietnamske vojne.

SZ za normalizacijo odnosov z Albanijo

MOSKVA, 17. — Sovjetska revija «Novi čas» se v zadnji številki zavzema za obnovitev diplomatskih odnosov med Sovjetsko zvezo in Albanijo, ki so bili prekinjeni leta 1951. List meni, da bi to popolni opustben korak na poti k popolni ureditvi odnosov, ter dodaja, da sedanje stanje škodi interesom obeh držav ter socializma. Revija predlaga, naj bi v kratkem začeli pogovore za normalizacijo odnosov med SZ in Albanijo.

DANES

Preveden iz vzhodni Berlin in tam sam podpisal temeljni sporazum o bodočih odnosih med obema nemškima državama. Volilna kampanja se tako zaključuje v znamenju «Ostpolitike», kateri, kot znano demokristjani oboje podprli tudi vzhodnonemški partijski tajnik Honecker, ki je zavrnil zahtevo CDU - CSU po izboljšanju sporazumov.

V Italiji se nadaljuje polemika o vladnih sklepih. Bivši predsednik ustavnega sodišča Branca je izjavil, da predlagane preventivnega policijskega pri-

Zahodnonemški kancler Willy Brandt je sporočil, da bo v primeru zmage na nedeljskih parlamentarnih volitvah, še pred bo-

ZBOROVANJE VIDNIH VSEDRŽAVNIH VODITELJEV

Rumor in La Malfa sta obravnavala predvsem splošna politična vprašanja

Župan Spaccini o mirnem sožitju in sodelovanju med vsemi prebivalci

Pod znanim geslom «Dejanja in ideje za Trst» je včeraj nastopil na predvolilnem shodu KD eden najvidnejših prebivalcev sedanje sredinske vlade...

danes postal prvi vozil, ki ga je treba deloma presekat, deloma pa razviti. Ugo La Malfa je v svojem nastopu orisal predvsem sedanje zadržane republiканске in odnosih do Andreottijeve vlade...

Poziv slovenskih socialistov volivcem

Prav v teh nelahkih časih, ko se tudi naših krajev, kot drugod v državi, skuša zaustaviti demokracija...

Na zadnji seji vodnega odbora tržaške luke ustanove je predsednik dr. Franzil seznanil odbornike z razvojem blagovnega prometa v preteklem oktobru...

Delo v pristanišču zaostaja zaradi pomanjkanja delavcev

Ministrstvo za trgovsko mornarico ne dovoljuje, da bi se luka zatekla k priložnostni delovni sili. Obisk ministra za javna dela Gullottija...

Na zadnji seji vodnega odbora tržaške luke ustanove je predsednik dr. Franzil seznanil odbornike z razvojem blagovnega prometa v preteklem oktobru...

tržaške luke in nagasil, da bo vlada osredotočila svoje finančne posege v tistih italijanskih lukah, ki so posebne važnosti za državno gospodarstvo...

Obdu je nato vzel za zadovoljivom na znanje, da je bilo iz Sklada za Trst v zadnjem času podeljenih tržaški luki več prispevkov, s katerimi bodo pripravili področje, kjer bodo pozneje postavili razpijevalno postajo...

PREDVIDENI ZAKLJUČEK VEČDNEVNE RAZPRAVE V DEŽELNEM SVETU

Z glasovi levosredinskih strank so odobrili obračun in proračun

Opzijske stranke so glasovale proti, Slovenska skupnost pa se je vzdržala. Tripani je zaključil s priznanjem vsem strankam večine, da so priprave k ugotovitvi avtonomne vloge...

NA SESTANKU S SOMIŠLENJENI NA PROSEKU

Dr. Dolhar o programu Slovenske skupnosti

Občinski odbornik Dolhar je obravnaval tudi vprašanje poslovanja rajonskih konzult

Občinski odbornik dr. Rafko Dolhar se je sinoči sestel s somišljeniki Slovenske skupnosti na Proseku, katerim je obrazložil okvirni volilni program SS za upravne volitve...

PO PRESENETLJIVI ODLOČITVI RAVNATELJSTVA VM

Delavski svet tovarne o fašističnem izzivanju

Mladi izzivalec se je moral zateči po zdravniško pomoč

Delavski svet tovarne VM je objavil tiskovno sporočilo, v katerem obsoja ponovno provokacijo nekaterih članov fašističnega sindikata CISNAL, ki so v četrtki v menzi tovarne podživljali delavce...

ZADNJE SEJE PRI LUŠKI USTANOVI

Seja občinskega sveta v Zgoniku

Sinoči je bila v Zgoniku seja občinskega sveta in se je zaključila diskusija o poročilih župana, podžupana in odborov o raznih problemih občine...

NAFTA IZ INDIJSKEGA TANKERJA «BARAUNI»

5 kilometrov dolg madež onesnažil miljsko obalo

Ladja je odplula po izplačilu 5.000.000 lir globe - Morsko površino in obalo skušajo očistiti z detergenti

Prve omenne, po katerih naj bi indijski tanker «Barauni» z nosilnostjo 45 tisoč ton, po pomoti ali zaradi okvare zill v morje le tonov surovega petroleja, so se izkazale kot zgrešene. Od Milj pa do Rta Olmi se razteza velik madež...

Presečna vest, da je pretor Dr. Losapio dovolil tankerju, da odpluje, potem ko je plačal borbi Puppini (MP), Gefter Woodrich (MSI), di Caporiacco (neodvisni), Stoka (SS), Pittoni (PSI), Coloni (KD) in Dal Mas (PSDD)...

Pomembna priznanja prof. F. Basaglii

Izvednici svetovne organizacije za zdravstvo, ki so se v teh dneh mudili v tržaški umbolnici, so sprejeli sklep, da prišlejo našo psihiatrično bolnišnico med skupino osmih evropskih bolnišnic...

Današnja zborovanja KPI

Ob 11. uri v Ul. Baiamonti in ob 12. uri v Ronchelo - M. Giuluz, ob 16.30 Trg Barbacani - Co. sta, ob 17.30 Trg Goldoni - Cuffaro.

Nafta je pokrila belo kamenje med Rtom Olmi in Tenkim ritcem

Pomembna priznanja prof. F. Basaglii

Izvednici svetovne organizacije za zdravstvo, ki so se v teh dneh mudili v tržaški umbolnici, so sprejeli sklep, da prišlejo našo psihiatrično bolnišnico med skupino osmih evropskih bolnišnic...

Današnja zborovanja KPI

Ob 11. uri v Ul. Baiamonti in ob 12. uri v Ronchelo - M. Giuluz, ob 16.30 Trg Barbacani - Co. sta, ob 17.30 Trg Goldoni - Cuffaro.

Nafta je pokrila belo kamenje med Rtom Olmi in Tenkim ritcem

Zelo verjetno bo akcija za očiščenje miljskega morja uspeša, toda pod kakšno ceno? Znano je, da detergenti čistijo vodo, ki postane sicer kristalno bistra in čista, obenem pa so smrtno nevarni vsej morski favni...

AKADEMIKI: Sedanji (obvezna prisotnost) Bivši (najbolj zaželeni) Bodoci (maturanti posebno vabljene) obnavljamo tudi letos na: TRADICIONALNI PRAZNIK

Slovenski klub vabi člane v soboto, 25. novembra na družabni večer «SRECANJE V TUPELCAH».

Kino: «La Cappella Underground» 19.00-21.00 «I compari» Film Roberta Altmana...

SOLISTIČNI KONCERT IRENA GRAFENAUER - flavta (Akademija za glasbo v Ljubljani) - pri klavirju Gita Mally RAVEL KODRICK - klavir

Slovenska prosvetna zveza vabi na koncert PRVEGA SLOVENSKEGA PEVSKEGA DRUŠTVA LIRA

Prodaja vstopnic od danes do sobote dopoldne v prostorih SPZ, Ul. Geppa 9/II in eno uro pred predstavo pri blagajni Kulturnega doma.

Ansambel «TAIMS» prireja v nedeljo, 19. novembra 1972 ob 17. uri v Baragovem domu v Ricmanjih VESELO SLOVENSKE POLJODAN

Sodelujejo: Uredništvo «Ognjišča» - Koper Tržaška knjigarnar - Trst Prodajalna plošč Decibel - Opčine Vabljene!

Gledališča: POLITEMA ROSSETTI Danes ob 21. uri ponovitev dela J. Ortona «Pieni» z Mariom Scaccio v glavni vlogi.

KINO NA OPČINAH: predvaja danes ob 18. uri «MIA NIPOTE LA VERGINE» Igra Fred Williamsa.

Razstave: V TRŽAŠKI KNJIGARNI razstava do konca meseca najnovejša nastala olja slikar Rudolfa Saksida.

V galeriji Ressoni na Korzu Italija razstavlja Emilio Primozich Primozich. Razstava je odprta nedeljsko od 10. do 18. ure in bo trajala do 20. 11. 72.

V galeriji Torbandena razstavlja svoja dela Giuseppe Cesetti. Razstava je odprta od 10. do 12.30 in od 16.30 do 19.30 ob nedeljah pa od 10. do 13. ure.

V občinski umetniški galeriji bo do 25. novembra razstavljal svoja dela Guido Antoni. Razstava je odprta ob delavnikih od 10. do 18. ure, ob 17. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 13. ure.

V galeriji Cartesius, Ul. Marconi 16, do 30. novembra razstavljal svoja dela Fritz Baumgartner.

V umetniški galeriji Mirona (Koruzna 9-f, Pasaza Rossini) bo do 25. 11. razstavljal svoja dela slikar Giuseppe Duren.

Razna obvestila: Odbor združenja staršev Slovenskega zavoda «Ziga Zois» vabi vse starše dijakov na letni skupni zbor, ki bo jutri, 19. 11. m. ob 19. uri v šolski telovadnici.

KASTA organizira tečaj srobrstva in vpisovanje in informacije pri K. Zavadlav, Ul. Geppa 9. II. nadstropje.

Mali oglasi: Radijskega tehnika, vajenec naša laboratorija in izvedenca za opremo sprejme takoj z odličnimi osebami, dobodki v službo Radiobachelli, Ul. Pascoj 24.

Uredništvo Primorskega dnevnika izreka podžupanu tržaške občine prof. Lucio Loni in družini iskreno sožalje ob izgubi očeta Giovannija.

V portiču pred policijskim kopalščem črpaajo nafto iz morja

VPRŠANJE, KI VZEMIRJA POSLOVNE KROGE

Čez dober mesec uvedba davka na dodatno vrednost

IVA bo nadomestila IGE in vrsto drugih posrednih davkov - Veljala bo za blago, storitve in uvoz blaga iz tujine - Splošen odstotek 12 odst., v izjemnih primerih 6 odst. ali 18 odst. - Katere vrste blaga se bodo najbolj podražile

Malo več kot mesec dni nas se bo od vpeljevanja davka na dodatno vrednost (IVA), ki bo, kakor znanost, 1. januarja prihodnjega leta nadomestil davke na poslovni promet (IGE) in kakih dvestaj drugih davkov manjšega obsega, a zato nič manjšega pomena za gospodarske operaterja in potrošnika (med temi tudi razne vrste tesarinskega davka).

Čez vrsto let se leta pripravljajo na to, da uskladi svoj sistem posrednega obdavčenja s sistemom, ki velja v drugih deželah Evropske gospodarske skupnosti, bo uvedba IVA vendarle našla odprto večino italijanskih operaterjev in potrošnikov nepripravljeno. Številne publikacije, ki se pojavljajo na trgu, kakor tudi predavanja in konference o novem davku, ki so jih dosegli organizatorji trgovinske zbornice, stanovske in druge organizacije, niso mogle popolniti te vrzeli zaradi tega, ker je bila snov, s katero so razpolagale, še vedno esub conditione. Zadnji vlačni odlok, ki spreminja vrsto določb v izvirnem besedilu zakona o vpeljavi novega davka, je bil namreč objavljen šele pred dnevi. Iz tega je lahko sklepati, da bo uvedba davka na dodatno vrednost, ki predstavlja prvi pomembnejši korak k uvedbi nove davčne pravne ureditve v Italiji, težavna zadeva in da se bo nova davčna ureditev v državi uveljavila šele čez nekaj mesecev.

Medtem pa gospodarstveniki in poslovniki ugibajo, kako bodo reagirale na novo uvedbo posamezne vrste blaga in storitve, na kako se bodo odzvali na to, da bo davčna ureditev v državi uveljavljena šele čez nekaj mesecev.

Medtem pa gospodarstveniki in poslovniki ugibajo, kako bodo reagirale na novo uvedbo posamezne vrste blaga in storitve, na kako se bodo odzvali na to, da bo davčna ureditev v državi uveljavljena šele čez nekaj mesecev.

Medtem pa gospodarstveniki in poslovniki ugibajo, kako bodo reagirale na novo uvedbo posamezne vrste blaga in storitve, na kako se bodo odzvali na to, da bo davčna ureditev v državi uveljavljena šele čez nekaj mesecev.

Medtem pa gospodarstveniki in poslovniki ugibajo, kako bodo reagirale na novo uvedbo posamezne vrste blaga in storitve, na kako se bodo odzvali na to, da bo davčna ureditev v državi uveljavljena šele čez nekaj mesecev.

Medtem pa gospodarstveniki in poslovniki ugibajo, kako bodo reagirale na novo uvedbo posamezne vrste blaga in storitve, na kako se bodo odzvali na to, da bo davčna ureditev v državi uveljavljena šele čez nekaj mesecev.

Medtem pa gospodarstveniki in poslovniki ugibajo, kako bodo reagirale na novo uvedbo posamezne vrste blaga in storitve, na kako se bodo odzvali na to, da bo davčna ureditev v državi uveljavljena šele čez nekaj mesecev.

SINOČI V POLNI KINODORANI

V Koprju premiera filma «Pokol v Bronteju»

Režiser Vancini v Garibaldijevi osvoboditvi Sicilije

V posebnem razprdanu koprski kinodvorani je bila sinoči premiera novega filma «Pokol v Bronteju». Gre za prenečen pred dvema letoma ustanovljenega koprskega filmskega podjetja «Hestia film». Takrat so se odločili, da bodo v središču Florentinu Vanciniju omogočili uresničitev stare zamisli o postavitvi tragičnih dogodkov v stiknem mestecu Bronte na filmsko platno.

Tema je namreč izredno občutljiva in zapletena, saj prikazuje ne samo svetle, ampak tudi temne strani Garibaldijeve osvoboditve Sicilije v letu 1860. Kmetje, ki so imeli svobodo kot delitev zemlje in ki so tudi pobili svoje zadržane, je dal Garibaldijev general Bizio neumljivo postreliti. Prave ta delikatnost teme je bila verjetno eden izmed glavnih vzrokov, da režiser Vancini dolgo leta ni mogel najti producenta. Toda film je napravljen po strogo avtentičnih zgodovinskih virih.

Nasliči glavnih vlog so Leo Garibaldi, Mariano Rigillo, Bert Solter, Skof in Tona Gogola. Notranje posnetke so napravili v rimskih Atinijah, zunanje pa v Istri. Običajno, med katerimi so bili

znani davčni meri 6 odstotkov. Te blagovne vrste so posebej omejene v spisku A k najnovejšemu viadnemu odloku. Takih postavk je 89 (85 vrst blaga in 4 vrste storitev). Za 21 blagovnih vrst pa je določena višja stopnja obdavčitve (18 odstotkov). To blago se torej najbolj potražilo (kolikor se je ni) od 1. januarja dalje. Ogledno si torej, katere so te vrste blaga, ki jih vsebuje spisek B k omejenemu odloku.

1. dragulji, 2. naravnih in kultiviranih biseri, 3. izdelki iz platine, 4. izdelki iz umetniške keramike, 5. ročno okrašeni, 6. krmna izbranih vrst, 7. slike umrlih avtorjev, originalne jedkanice, serijske reprodukcije in litografije, kiparska dela umrlih avtorjev, znanke in ustrezne zbirke, numizmatične zbirke, druge zbirke zgodovinskega, arheološkega, paleontološkega in etnografskega značaja ter starinski izdelki, nastali pred več kot 100 leti, 7. igralne karte in pribor, 8. revizivni za igralnice, 9. krogodljalja in kačja koža, koža drugih živalskih plazilcev in izdelki, 10. tkanine iz ka-

DELEGACIJA ZVEZE TRGOVCEV NA DROBNO PRI ŽUPANU

MIKLAVŽEV SEJEM NA PONTEROŠU?

Drevored XX. septembra zaradi gradbenih del trenutno ni primeren za sejem

Posebna delegacija predstavnikov zveze trgovcev na drobno, ki sta jo spremljala vsedržavni tajnik zveze Manin in predsednik trgovine na drobno iz Trsta Montini, se je večeraj zjutraj sestala v občinski palači s tržaškimi županom ing. Spaccinjem, odbornikom Romanom, povelnikom mestnih redarjev ter drugimi občinskimi funkcionarji. Predmet razgovora je bil znani problem prometne miklavževskega sejma iz Drevoreda XX. septembra.

Po dolgi razpravi je odbornik Romano orisal predlog tržaškega občinskega odbora, da bi tako pričaškovan sejem premestili na Trg Ponteroš in bi s tem ostal v središču mesta. Obrazložil je tudi vzrok, zaradi katerega je bila občinska urada prisiljena premestiti sejem. V Drevoredu XX. septembra in sosednjih ulicah so namreč v teku tri gradbena dela ter delo za prenovitev zeleničnega ograjenja. Vse to bi predstavljalo nedvomno vilike težave za sam sejem.

Delegacija je s svoje strani izrazila zadovoljstvo nad zanimanjem občinskega odbora za rešitev tega problema, ki je velikega pomena ne samo za krošnjarje, ki bodo na njem razstavljali svoje blago, temveč tudi za vse prebivalstvo našega mesta. Ob tem so predstavniki zveze trgovcev na drobno izrazili pripravljenost, da še sedaj, preden se bo občina dokončno izrekla o kraju nastavitve sejma, razmišljajo za naslednje leto ter da predlog občinskega odbora predložijo na vsedržavno vodstvo zveze v Rim.

Na koncu so se predstavniki zveze dogovorili s odbornikom Romanom za ponovno srečanje v prihodnjem tednu, ko bo zveza predložila dokončen odgovor krošnjarjem.

Kazniva dejanja v prejšnjem mesecu

Tržaška kvestura je na podlagi izsledkov varnostnih organov letočnega obdobja in raznih komisariata javne varnosti objavila seznam

melje volne, vicune in kašmira, 11. tkanine in konfekcije iz kelm, sumaka in karamanje, 12. stenske preproge izdelane na roko ali klekljane, 13. preproge iz vzhodnih dežel. Daljnega vzhoda ali iz Severne Afrike, izdelane na roko, 14. diskeve in ekstrakti, 15. letala s pogonskim strojem do 600 KM, 16. osebni avtomobili z motorjem nad 2.000 kub. cm in motorna kolesa z motorjem nad 500 kub. cm, 17. tobaci izdelki, 18. prekajena losos in jeseter, kavjar, gomoljka, 19. slaščice brez kakava v bogati konfekciji, 20. čokolada in slaščice izdelane na osnovi kakava v bogati konfekciji, 21. penca vina z oznako «naravnega vrenja v buteljkah».

Tržaški župan je odredil preprovo parkiranja za vsa vozila od 27. novembra do 30. novembra v predelu Ul. Bellini, ki gre od Trga Ponteroš do Nabrežja Trg Novembra ter v predelu Trga Ponteroš, ki gre do Ul. Bellini. Ta ukrep so uvedli zaradi nastavitve stojnic od 27. do 30. novembra.

TRŽAŠKI ŽUPAN JE ODREDIL PREPROVO PARKIRANJA ZA VSA VOZILA

Tržaški župan je odredil preprovo parkiranja za vsa vozila od 27. novembra do 30. novembra v predelu Ul. Bellini, ki gre od Trga Ponteroš do Nabrežja Trg Novembra ter v predelu Trga Ponteroš, ki gre do Ul. Bellini. Ta ukrep so uvedli zaradi nastavitve stojnic od 27. do 30. novembra.

veš kaznivih dejanj, ki so bila izvršena v preteklem oktobru ter številu vseh kršilcev.

Sodišću so v preteklem mesecu prijavili 83 oseb, od katerih je 60 na kazenski »svobodi«, 20 zaprtih, tri osebe pa se iščejo.

Na vrhu lestvice so, kot običajno, nenamerne telesne poškodbe v 19 primerih. Sledi 15 primerov vrnjenosti, 8 primerov tatvine 5 primerov prodaje ukradenega blaga ter po 4 primeri upora javnemu funkcionarju, žalitve javnega funkcionarja, slabega ravnanja v družini, groženj in ropa po 3 osebe so bile prijavitelne zaradi osebnih telesnih poškodb in pretepa, po 2 zaradi ponareditve javnih dokumentov, zamenjave osebe in obrekovalja, po 1 oseba pa zaradi izsiljevanja denarja, poškodovanja, gojlitve in prisiljivosti blaga.

Agenti tržaške kvesture so v preteklem mesecu prisodili še 32 raznih grob, 102 globi zaradi kršitve prometnih predpisov odkrili pa so v vrednosti približno 8 milijonov lir ukradnih predmetov. Končno so na podlagi zapornih nalogov izvršili 19 aretacij.

NESREČNI POTAPLJAC

Giovanni Biagi, 33-letni potapljač, ki se je smrtno ponesrečil predvečernim priletom na pristani, ko mu je odpovala dihalna naprava. Preiskovalci so namreč ugotovili, da je bila jeklenka popolnoma prazna. Menda je, preden se je začel potopiti, rekel prijatelju, da z njo nekaj ni v redu in da nekoliko pušča.

Giovanni Biagi, 33-letni potapljač, ki se je smrtno ponesrečil predvečernim priletom na pristani, ko mu je odpovala dihalna naprava. Preiskovalci so namreč ugotovili, da je bila jeklenka popolnoma prazna. Menda je, preden se je začel potopiti, rekel prijatelju, da z njo nekaj ni v redu in da nekoliko pušča.

Opozorilo KZ vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja svoje člane - vinogradnike, da je treba pripraviti pridelek vina. Kdor ne bi izpolnil in oddal prijavo, ne more potem dobiti dovoljenja, da vino lahko prodaja, ali sam toči v smisli.

Po zakonu so predvidene stroge kazni za tiste, ki bi vina ne pripravili (od 100 tisoč do 1 milijona lir globe).

Prijave je treba napisati na posebnih obrazcih. Rok za njihovo oddajo zapade nepreklicno 29. novembra. Ni torej moč računati na možnost prijave po tem roku.

Zato naj se vinogradniki zglasijo na tajništvo KZ do 27. novembra, da jim izpolni in vloži prijavo.

Tajništvo KZ

Oglasajte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

PRIHODNJE LETO ZAKON ZAPADE

Opustitev proste cone v Gorici bi hudo škodovala avtoprevozniški dejavnosti

Na ožjem področju proste cone 800 tovornjakov - Delajo predvsem na relaciji Italija-Jugoslavija - Goriskim avtomobilistom ne zadostuje bencin proste cone

Državna blagajna «izgubi» zaradi goriske proste cone na carinskih dajatvah za bencin, nafto in gorilno olje nad dve milijardi lir (točno 2.099.350.170) letno. Gornji podatek se nanaša na obračun leta 1970, ko je bil tozadevni kontingent skoraj do kraja izkoriščen. Znano je namreč da dobivajo prebivalci vsega goriskega območja nakazila za bencin in druga goriva, s katerimi lahko te proizvode kupijo po precej nižji ceni. Znano je tudi, da dobivata tako goriska kot sovojska občina nekaj tisočarine na račun tega bencina. Znano pa je tudi, da ta bencin goriskim avtomobilistom ne zadostuje in da kupujejo zaradi tega bencin tudi v Jugoslaviji. Goričani tako na eni ali drugi način plačajo liter bencina okrog osmadeset lir manj kot drugi državljani Italije.

O kontingentu bencina proste cone je spet govora sedaj, ko se v Gorici govori o nujnosti obnove tozadevnega zakona, saj sedaj zapade prihodnje leto. O stvari bo tekla razprava v goriskem občinskem svetu na prihodnjih sejah tega izvoljenega organa. Kontingent bencina in nafte ni važen samo za goriske avtomobiliste, marveč v večji meri za goriske avtoprevoznike. Zaradi tega olajšav se je v zadnjih dvestih letih osredotočil v Gorici močan avtoprevozniški park, ki služi predvsem prevažanju tovarov iz Italije v Jugoslavijo in obratno v sodelovanju z jugoslovanskimi avtoprevozniki. V letu 1951 so dajali nafto po nižnji ceni lastnikom 251 tovojnjakov, v letu 1971 pa se je to št. v dvignilo za več kot tisoč evrov, in sicer na 1314.

Večina teh vozil je registrirana na ožjem področju proste cone, t. j. v Gorici in v Sovodnjah in sicer 808 evrov, ostalih 506 pa je registriranih v drugih krajih naše pokrajine. V zadnjih letih so lastniki teh vozil morali zgraditi v Gorici ustrezne naprave za shrambo teh vozil. Tu so bili prizadeti predvsem večji avtoprevozniki, kajti ni moč zahtevati od lastnika enega samega tovojnjaka, da si ta zgradi večjo garazo. Podjetja z več tovojnjski pa so morala ustreči zahtevi trgovinske zbornice, ki je to postavila kot pogoj za dodeljevanje kontingenta nafte po nižnji ceni. Nafto so v letu 1970 porabili skoraj 100.000 hektolitrov avtoprevoznikov, pa so v primerjavi s splošnimi italijanskimi cenami prihranili skupno 586.457.350 lir.

Goriski trgovski krogi trdijo, da bi prišlo v Gorici do občutne krize, če ne bi parlament prihodnje leto obnovil zakona o prosti coni. Marsikateri avtoprevozniki bi zapustili Gorico in prav gotovo bi marsikateri šofer ter precej mehanikov izgubilo. Z avtoprevoznikom se v Gorici ukvarja nekaj tisoč ljudi, vsi ti so močje in v glavnem družinski poglavarji. Gre torej za visoko kvalificirano moško delovno silo. Na drugi strani pa se avtoprevozniki pritožujejo tudi zaradi močne jugoslovanske konkurence, ki je postala »precej ostra zlasti v zadnjem času.

Vprašanje bencina proste cone zanima na splošno tudi ostale avtomobiliste. Konec leta 1970 so imeli v goriski pokrajini registriranih 33.245 osebnih avtomobilov, skotve enega na vsake štiri prebivalce. Gostota avtomobilov vezana na število prebivalstva je na Goriskem za maleknot nižja od one na Tržaškem, precej višja pa od one zabeležene v pokrajini Videm in Pordenone in precej višja od gostote zabeležene v splošnem italijanskem merilu. Trst in Gorica sta na tem področju na prvih mestih v Italiji.

Gornji podatki se nanašajo na leto 1970. Vedeti pa moramo, da se je avtomobilski park v zadnjih dveh

letih precej povečal. Novih registracij je mesечно približno petsto, vendarle precej avtomobilov gre iz prometa. Na Goriskem smo v zadnjih dneh dosegli registrsko številko 73.500, to pa pomeni pa je dejansko v prometu nekaj več kot 40.000 osebnih avtomobilov.

Bencin proste cone dobivajo vsi lastniki avtomobilov na Goriskem, v Sovodnjah in Gorici pa so kontingenti dvojni od ostalih v ostalih občinah. V letu 1970 so tako avtomobilisti na Goriskem prihranili milijardo in pol lir v primerjavi z običajnimi vsedržavnimi cenami. Poleg tega izhaja iz ankete, ki jo je izvedla goriska trgovinska zbornica med avtomobilisti (nanjo je odgovorilo 2627 ljudi), da skoro vsi anketirani kontingent bencina proste cone ne zadostuje in da tri četrte avtomobilistov kupujejo zaradi tega manjkajoč bencin v Jugoslaviji. Če ne bi bilo bencina proste cone, pa bi kar 88 odstotkov vprašanih »vzelo« tistov kupovalno bencin v Jugoslaviji.

Kaj to pomeni? Gospodarski krogi v Gorici se zavzemajo za obno-

SPREJETE OSTAVKE ZDRAVNIKOV

V goriski umobolnici bo z jutrišnjim dnevom prevzela delo nova zdravstvena ekipa

Začasno bo bolnišnico vodil dr. Carucci iz Padove - Socialistični zastopnik v odboru ni glasoval za ta sklep - Sestanek zastopnikov kovinarjev z notranjo komisijo v psihiatrični bolnišnici

Skupina novih zdravnikov po jutri prevzela vodstvo v goriski umobolnici. Načelovalj bi jo dr. Carucci, sedaj uslužben v umobolnici v Padovi, v njej bodo še trije zdravniki. Pomagala jim bo tudi ena zdravnica goriske bolnišnice, ki ni, za razliko od drugih, dala ostanke. Ta sklep je v četrtek večer sprejel pokrajinski odbor, ki je istočasno sprejel tudi ostavke ostalih zdravnikov s poverjenim ravnateljem dr. Casagrandem na čelu. Ti bodo v službi še jutri, prav tako bo, verjetno jutri prišlo do izmenjave med eno in drugo zdravstveno ekipo.

Sklepi o sprejemu ostavk in o nastavitvi novih zdravnikov so odborniki sprejeli v odsotnosti socialističnega predstavnika v ožjem odboru Waltritscha. Ta je, v skladu z izjavo in nastopom socialističnega predstavnika dr. Semole na tokovski seji sveta, zahteval predhodno posvetovanje s strankami. Zaradi kratkega časa, ki je bilo na razpolago, niso zastopniki KD in PSDI ugodili tej prošnji in zastopnik PSI je zapustil sejo. Sklep so torej sprejeli le krščanski demokrati in socialdemokrati.

V ostalem pa daje pokrajinska uprava zagotovilo, da se bo zdravljenje v umobolnici nadaljevalo po sedanjem sistemu odprte bolnišnice. Sklep o takem zdravljenju je na tokovski seji sprejela levostranska večina soglasno. Podobno stališče so zavzeli tudi sindikati, ki so pred dnevi objavili svojo izjavo v četrtek zahteval razgovor s pokrajinskim predsednikom. Ne vemo, če bo do tega sestanka prišlo pred predajo poslova novim zdravnikom in novemu poverjenemu ravnatelju.

Včeraj zjutraj so se podali v umobolnico zastopniki kovinarskih sindikatov. V delegaciji so bili člani tajništva onega pokrajinskega

zakonu o prosti coni. Le tako bosta tako država kot goriska občina lahko vnovčila vsaj del denarja za bencin, ki bi sicer šel skoro v celoti čez mejo.

V štandreu ustanovitev godbenega krožka

V štandreu bodo imeli godbeni krožek. Zanimiva pobuda prosvetnega društva «O. Zupančič» bo gotovo privedla mnogo mladine, ki se zanima za instrumentalno glasbo se posebno glasbo na pihala.

Povedati je treba, da so v štandreu že imeli podobni krožek pred prvo svetovno vojno, ki se je imenoval «stamburški». Tako bodo po nedolgem presledku nadaljevali tradicijo. Vpisovanje, ki je namenjeno mladini iz štandrea in okolice, bo na sedežu PD «O. Zupančič» v štandreu in na sedežu SPZ, Ulica Malta 2. Organizatorji nadalje obseščajo za interese, da ima društvo na razpolago že instrumente in učitelja, ki bo vadil mladino.

NA POBUDO OBČINSKE SKUPŠČINE

Na Črnem vrhu gradijo televizijski pretvornik

Pretežni del financiranja je prevzela ljubljanska RTV - Prebivalci pomagajo pri delu

Prebivalci Lokve, Trnovca, Cepovanske doline, Lokovcev in bližnjih vasi že dolgo časa čakajo na televizijski pretvornik, ki bi jim omogočil gledanje televizijskega programa v celoti. Gre približno za 3.000 ljudi, ki imajo nad 250 televizijskih sprejemnikov in ki ne morejo slediti domačemu programu. Sprejem je včasih tesno povezan z atmosferskimi motnjami in slabim vremenom, tako da niso domačini nikoli gotovi če bodo lahko do kolica sledili programu.

Každa da bo sedaj zadeva rešena na pobudo občinske skupščine iz Trnovca, ki je poverila posebno komisijo, da preučijo problem ter izbere primeren kraj, kjer bodo postavili televizijski pretvornik. Izvedenci so po dolgih merilvah izbrali Črni vrh nad Lokvami kot najprimernejšo točko za postavitev pretvornika. Slejni bi iz te točke preobdelali čiste slike ne samo prebivalcem Banške planote, pač pa tudi benciškim Slovcem in drugim območjem tostran meje. Ljubljanska RTV je pokazala veliko zanimanje za to, da bi bila tamkajšnjih prebivalcev v obližjih, da bi financirala delo za ureditev pretvornika in 25 metrov visokega

televizijskega stoipa. Predvidevajo, da bodo celotni stroški dosegli 45 milijonov starih dinarjev. RTV bo skupno prispevala nekaj nad 20 milijonov S dinarjev za ostalo bodo pa poskrbeli občinska skupščina in podjetja na tem območju. Na pobudo seveda pomagajo tudi sami domačini, ki bodo opravili pretežni del težakoga dela brezplačno. Posebne težave nastajajo pri prevozu gradbenega materiala, saj je potrebno vse prevažati na tovrstnih živalih, vendar bodo obna v celoti in vztrajnost vse rešila.

Finančne olajšave zaradi stavke bančnikov

Goriski prefekt je izdal na predlog ravnatelja Banca d'Italia, o določbo, po kateri veljajo določene olajšave za vse tiste, ki niso mogli plačati svojih obveznosti (menic, čekov, itd.) letošnjega leta, pač pa tudi benciškim Slovcem in drugim območjem tostran meje. Ljubljanska RTV je pokazala veliko zanimanje za to, da bi bila tamkajšnjih prebivalcev v obližjih, da bi financirala delo za ureditev pretvornika in 25 metrov visokega

«Cecilijanka» v Katoliškem domu

Kot prejšnja leta bo tudi letos v Katoliškem domu tradicionalna revija plesnih zborev, imenovana «Cecilijanka». Nastopilo bo 18 zborov iz naše dežele. Pričetek plesne revije bo danes, 18. t. m. ob 20.30, jutri pa se bo program pričel ob 16. uri.

Danes radio Trst A o prosvetnem delovanju v štandreu

Radio Trst A bo danes ob 11.50 oddal intervju z zastopniki prosvetnega društva «Oton Zupančič» iz štandrea.

Eksperimentalni oder PDG iz Nove Gorice

bo na pobudo MLADINSKEGA KROŽKA IZ GORICE nastopil v prosvetni dvorani v Gorici. Verdijej korza 13

v petek, 24. t. m. ob 20.30 z novostjo VITOMILA ŽUPANA:

BELE RAKETE LETE NA AMSTERDAM

Režija: V. Soldatović; scena: M. Vipotnik; kostumi: M. Kumar; song: I. Mignozzi. Nastopajo: Jerica Mrzel, Tone Solar in Jure Kavšek. Za mladino pod 14. letom neprimerno.

Razna obvestila

V sredo, 22. t. m., ob 20.30 bo v klubskih prostorih v Verdijej Korzi 13 srečanje s člani Eksperimentalnega odra Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Upravnik in umetniški vodja Jože Babič, dramaturg Marjan Kovač in igralci bodo orisali nastanek in ozadje gledališke novitve Vitomila Župana, «Bele rakete lete na Amsterdam». Predavanje organizirala Mladinski krožek iz Gorice.

Razstave

V galeriji «Pro Loco» razstavlja do 30. novembra slikar Pasquale Vitale.

Kino

Gorica VERDI 17.00-22.00 «L'arancia meccanica». M. Douel in M. Kerlin. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

CORSO 17.00-22.00 «La feccia». William Holden in Susan Hayward. Barvni film za vse.

CENTRALE 17.15-21.30 «L'esibizionista». J. Coburn in A. Archer. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.30-22.00 «Mimi metallurgico, ferito nell'onore». G. Giannini in M. Melato. Barvni film.

VITTORIA 17.15-22.00 «Il divorzio è fatto per amore». R. Benjamen in J. Shippus. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedano.

TRŽIČ AZZURRO 17.30 «Diritto d'amare». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00 «La cagna». Barvni film.

PRINCIPE 17.30 «Cabaret». Barvni film.

Nota Gorica

SOCA (N. Gorica) «Gusarski svetilnik». ameriški barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA «Superdiabolik», ameriško-italijanski barvni film — ob 18. in 20.

RENE «Vrt Finzi Contini», italijanski barvni film — ob 19.30.

ŠEMPAS «Demoni», angleški barvni film — ob 20.

DESKLE «Uvajanje v ljubezen», kanadski barvni film — ob 19.30.

PRVACINA Prosto. KANAL Prosto. DEZURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Alla Salute, Ulica Cosulic, tel. 72480.

Prebivalci Lokve, Trnovca, Cepovanske doline, Lokovcev in bližnjih vasi že dolgo časa čakajo na televizijski pretvornik, ki bi jim omogočil gledanje televizijskega programa v celoti. Gre približno za 3.000 ljudi, ki imajo nad 250 televizijskih sprejemnikov in ki ne morejo slediti domačemu programu. Sprejem je včasih tesno povezan z atmosferskimi motnjami in slabim vremenom, tako da niso domačini nikoli gotovi če bodo lahko do kolica sledili programu.

Každa da bo sedaj zadeva rešena na pobudo občinske skupščine iz Trnovca, ki je poverila posebno komisijo, da preučijo problem ter izbere primeren kraj, kjer bodo postavili televizijski pretvornik. Izvedenci so po dolgih merilvah izbrali Črni vrh nad Lokvami kot najprimernejšo točko za postavitev pretvornika. Slejni bi iz te točke preobdelali čiste slike ne samo prebivalcem Banške planote, pač pa tudi benciškim Slovcem in drugim območjem tostran meje. Ljubljanska RTV je pokazala veliko zanimanje za to, da bi bila tamkajšnjih prebivalcev v obližjih, da bi financirala delo za ureditev pretvornika in 25 metrov visokega

Finančne olajšave zaradi stavke bančnikov

Goriski prefekt je izdal na predlog ravnatelja Banca d'Italia, o določbo, po kateri veljajo določene olajšave za vse tiste, ki niso mogli plačati svojih obveznosti (menic, čekov, itd.) letošnjega leta, pač pa tudi benciškim Slovcem in drugim območjem tostran meje. Ljubljanska RTV je pokazala veliko zanimanje za to, da bi bila tamkajšnjih prebivalcev v obližjih, da bi financirala delo za ureditev pretvornika in 25 metrov visokega

«Cecilijanka» v Katoliškem domu

Kot prejšnja leta bo tudi letos v Katoliškem domu tradicionalna revija plesnih zborev, imenovana «Cecilijanka». Nastopilo bo 18 zborov iz naše dežele. Pričetek plesne revije bo danes, 18. t. m

IZ MEDNARODNOPOLITIČNEGA ŽIVLJENJA

Nemci pred volitvami in svojim vstopom v Org. združ. narodov

S pravkar sklenjenim sporazumom med obema nemškima državama je druga svetovna vojna dokončno pri kraju. In najbrž tudi tretja.

Do mednemškega sporazuma je bila dolga pot. Skovala sta ga po skoraj dvajsetih napornih pogajanjih državna sekretarja Zvezne in demokratične republike Nemčije, Egon Bahr in dr. Michael Kohl, ki sta pred kratkim sporazum tudi parafirala. Dokončno bo podpisan po parlamentarnih volitvah v ZR Nemčiji. Pot do sporazuma pa se je začela še pred začetkom zadnjih pogajanj.

Seveda se s sklenitvijo sporazuma dolga leta mora vedno znova grozeča «rajha» še in razblinila. Sporazum o temeljnih odnosih med Zvezno in Demokratično republiko Nemčijo je namreč vprašanje ponovne združitve obeh Nemčij pustil odprto. Toda poglavja v sporazumu, ki govore o popuščenju napetosti v Evropi, o mirnem sožitju, o razorožitvi in enakopravnem sodelovanju, vendarle deloma govorijo o tem, da bo Nemčija, če bo kdaj znova združena precej drugačna od one v preteklosti.

To je s svojo politiko dokazala tudi levoliberalno usmerjena vlada kanclerja Brandta. Nekdanji zahodnonemški župan je v treh letih, odkar se je znašel za krmilom bonse vlade, ustvarjal to kar bi lahko imenovali «nemški trenutek evropske zgodovine». Zaradi svojih naprednih stališč in politike je upravičeno prejel Nobelovo nagrado za mir. Sklenil je tako imenovane «vzhodne sporazume» s Sovjetsko zvezo in Poljsko. S tem je priznal meje, ki so bile po drugi svetovni vojni začrtane med Nemčijo in Poljsko in tako, upajmo, pokopal znane utvare najkonservativnejših krogov Nemčije o ponovni oživitvi nekdanjega «močnega rajha». Na Poljskem je ob svojem obisku v tej državi pokleknil pred spomenikom žrtvam nacističnega divjanja v varšavskem getu, s čimer je priznal krivico, ki so jo nemški nacisti storili svetu. Sklenil je sporazum o tranzitu med Zahodnim Berlinom ter Zvezno republiko Nemčijo, podrl tako imenovani železni zid, ki je ločil obe Nemčiji. Naposled je priznal novo evropsko stvarnost: obstoj druge nemške države, Nemške demokratične republike, ki so jo pred tem zaničljivo imenovali «sovjetsko okupacijsko cono», nazvali dejstvo, da pa je bila Zvezna republika v enaki meri okupacijska cona zahodnih veselih in neglede na to, da je Demokratična republika dosegla velikanske gospodarske uspehe in si pridobila nemajhen ugled v svetu.

Pravkar sklenjeni sporazum med obema Nemčijama temelji na trenutni nemški stvarnosti. V osrčju Evrope obstajata dve Nemčiji, ne sicer kot povsem suvereni državi (štiri vesile so malo pred tem sklenile obraniti vse svoje pristojnosti nad obojema Nemčijama tudi po njenem vstopu v OZN), a vendar kot dva pomembna dejavnika prihodnje evropske varnosti in so-

delovanja. Pomen mednemškega sporazuma je največji prav v tem da odpira pot k lažjemu popuščenju napetosti in spozumevanju v Evropi. Finska vlada je že razposlala vabila za evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju, ki bo predvidoma prihodnje leto v Helsinkih. Priprave za to konferenco potekajo zelo živahno. Na tej konferenci se bo Evropa dogovarjala o novih povojnih realnostih, o popuščenju napetosti, o mirnejši in varnejši poti v prihodnosti na osnovi medsebojnega enakopravnega sodelovanja.

Mednemški sporazum bo to dogovarjanje olajšal, mu dal večjo spodbudo. Tako je z njegovo pomočjo ena od dolgoletnih nezacepljenih evropskih ran prekrita z obiljem, ki naj bi jo postopno povsem zacelil. Zdaj je stvar samo še v tem, da se v Nemčiji ne bi našel kdo, ki bi ta obilje hotel odtrgati, da bi rana spet zakravela.

Nekako v tem smislu je izrekel svojo grožnjo vodja zahodnonemške opozicije Barzel, ki se bo te dni spopadel na volitvah s kanclerjem Brandtom. Po sklenitvi mednemškega sporazuma je namreč izjavil, da bo njegova stranka — v koaliciji s še bolj nazadnjaško krščansko-demokratsko unijo Bavarska Straussa — skušala po zmagi na volitvah spremeniti sporazum z Nemško demokratično republiko tako, da bi bil čim ugodnejši za Zvezno republiko. Upati je, da se ta grožnja ne bo uresničila, predvsem zaradi tega ne, ker ni pričakovati, da bi Brandt po tako uspešni zunanje-politični dejavnosti izgubil na volitvah. Kar pa zadeva notranjo politiko, je ta vedno v dobri meri odvisna od zunanje-političnih stališč, usmeritev in uspehov. Sicer pa nemški volivec tako že iz prakse ve, kaj bi v tem pogledu utegnila storiti krščansko-demokratska stranka saj je bila zadostno dolgo na oblasti. Pravijo, da se

kolesa zgodovine težko zavrtje nazaj, ni pa izključeno, Marsikdaj se je že zgodilo. Nemški človek to najbolje ve, saj je moral svoje zadevne izkušnje drago plačevati. Na osnovi tega bi torej danes imel biti mnogo bolj osvetečen. A še vedno obstaja nevarnost politične intrige, ki ji malomeščanstvo tako rado naseda. V Nemčiji je bil prav nemški malomeščan, ki je pripeljal Hitlerja na oblast. Poizkusi črne restavracije, ki se z njimi pogosto tako rače politično spogledajo razne sredinske

(Nadaljevanje na 6. strani)

Slikoviti Novodevički samostan, kjer je tudi pokopališče nekaterih sovjetskih vidnih osebnosti, med drugimi je tu pokopan Nikita Hruščov. V ospredju toplo jezero z racami in gosmi ter njihovimi uticami

PO ZAPISKIH FRANCA LUPINA PRIREDIL IVO MARINČIČ

Znašli smo se sredi veselih svatov in skupaj z njimi «ohcetovali»

nakupu dobiš ustrežno potrdilo, s katerim lahko nemoteno odneseš tako nakupljene predmete preko meje domov. Sicer lahko že sedaj povemo, da nas na našem povratku na meji ni nihče vprašal za potrdilo, niti nam niso pregledali prtljage.

MED RUSKIMI SVATI

Po večerji prvega dne smo ostali kar v hotelu, kjer nas je čakalo zanimivo presenečenje. V Sovjetski zvezi in na svetu, ki se imenuje «Rosija» (Rusija) Razpolaga kar s 6000 posteljami. V tem hotelu je prafajalna v veliki dvorani, kjer dobiš vse mogoče spominčice iz Moskve. Pri

di ne posejano z nebotičniki. vendar je tudi tu vse obdano s cvetjem in zelenjem, da c splošni čistosti niti ne govorimo. Peljali smo se mimo manjšemu jezeru podobnega bazena, kjer vidiš tudi v najhujši zimi Moskvočane, ki se kopljejo v bazenu je namreč vodni izvirek s stalno temperaturo 25 stopinj Celzija. Okrog bazena je nasajen park z lepo negovanimi drevesi.

Jezero je tik ob robu nekdanjega Novodeviškega samostana. Za obidnjem tega samostana je pokopališče raznih ruskih vojskovodnih in drugih veljakov, ki niso bili dovolj zaslužni, da bi jih pokopali pod Kremelskim zidom v bližini Leninskega mavzoleja. Tudi Nikito Hruščova so tam pokopali. Sicer je pokopališče zaradi skopov odmerjenega časa nimski mogli ogledati, čeprav bi bilo zanimivo.

Sredi Novodeviškega samostana, na nekoliko višjem prostoru, stoji velika Saborna katedrala s številnimi pozlačeni kupolami, ki blestijo v soncu visoko nad bližnjimi strehami. Po jezeru ki ga od treh strani obkrožajo samostanski zidovi in gozdiček, plavajo male utice in ploščki, ki so podobne malim splavom. Nanje se ob hudem vremenu, ali pa tudi samo za počitek, zatekajo številni gosi in race, ki plavajo po vodi.

(Nadaljevanje sledi)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

«Skupina U» v Kulturnem domu

«Skupina U» se je kljub različni usmeritvi svojih pobudnikov izkazala za zelo trajno umetniško združenje, ki ima za sabo že mnogo uspešnih nastopov v Trstu, a tudi v raznih krajih Italije, «nako kakor v Kopru in Piranu». Toplo prikazujejo še drugič v razstavišču Slov. Kulturnega doma nadaljnjo usmeritev in napredek svojega dela.

Slednji tiztopa predvsem v platnih Deziderija Spare. Prejšnjo pozornost morju, ko je še stanoval tik nad njim, posveča sedaj kamenitosti naše vasi v platno so, namreč vpeti v celoti le proceplja, kot in prehodit hiš z oboki in z belim kamnom ukvirjena okna. Nikjer ni barve zelenja ne modrine neba. Zato ti pogledi v žarečem poletnem soncu ustvarjajo vtis sredozemskih vasi, kar še podčrtuje gladka ploška barva. V tem pa vidimo tudi slikarjev namen podati vasi ki obkrožajo Trst v vidno razliko od kraških vasi.

Boris Zuljan je tu razobesil do sedaj največje svoje platno «Okna v svet» kjer je zgoščeno podal svoje dojemanje sveta s površinski obogatitimi pestrimi krpami barv Zuljan je vedno močna slikarska osebnost, ki pa mčasars ne izgublja niti v najmanjši stičnici prefinjene izvedbe, kot npr. v sliki z naslovom «V dobi dozorevanja». Ako Zuljan izpopolnjuje svojo izraznost, kaže pa Robert Kozman novo hotenja. Ne glede na svežezi zamah ptez v olju «Okus po jesens stemi prenoviti svoj impresionizem s sodobnejšimi

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Dobro premislite preden se odločite za novo poslovno zvezo. Nepričakovan obisk bo razveselil vas in vaša družino. BIK (od 21.4. do 20.5.) Ugodno razdobje za umetniško aktivnost. V večernih urah boste deležni dokazov srčnih simpatij. Ne bodite nervozni. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Odklonite predloge, ki bi lahko motili vašo prihodnost. Večer boste posvetili družini in ožjim sorodnikom. RAK (od 23.6. do 22.7.) Brez strahu se lahko lotite posla na splošno novem področju. Dogod-

prijemi. To nakazuje oba olji na trati ležeče žene, posebno ona «Pod soncem». Oblike teles se tu skoro preplajajo z vegetacijo v splet razgibanih črt. Dokaz, da nam v Kozmanu raste verjetno resen obnovilec zamejskega slikarstva.

V zagonu obnavljanja pa vsi Vecchiet, Volk in Zerjal. Proje nam podaja zelo drzno izvenskiarsko likovno upodobitev «Poizkus z jajcem v dveh enačini». V obeh uporablja raze snovi, kot veliko ploščevino, prozorno plastiko, papir z obrabi oznanim in predfinim ter na njem veristične odise kurjih peres. S tem nam prednjači že kar pred svojim učiteljem Cerignom pri vnašanju novih odmevov iz revolucionarnosti likovne ustvarjalnosti. Slagovno se prefinjuje tudi Volk Franko v treh svojih «Strukturah» in še v delu «Neznanih kodeks», kjer vidimo v srebrnih striknotih poleg geometričnih tudi druge znake. Volk gradi vendar sicer kot arhitekt, smiselno, stikarjevo slovo glasbeno tenkočutnostjo «Leitmotiva» za ritem ponatjanja bazicne oblike.

Kot grafik je Dolinčan Edoard Zerjal najbližji slovenski okolju, ki ustvarja. Tu so spet namni barvi tiski kot «Kraški motivi», «Kraške razvaline» in podobno z znaki okrasov kraških kalon, polnimi starostne lepote v preprostosti svoje izvedbe.

MILKO BAMBIČ

150 LET ŠKOCJANSKIH JAM

Rudarji iz Idrije pomagajo odkrivati podzemse lepote

Ob odprtju jame za turizem je bil 2. maja 1886 prvi jamaški praznik - Istega leta so jamarji odkrili 400 m novih rovov

Škocjanska Reka in njen spodnji tek Timava sta bila znana že v 16. stoletju. Tako je vnesena Reka že v Laziusov zemljevid avstrijskih dežel iz leta 1561 (Razpravo o tem je napisal V. Bohinec v Nasih jamah, 12. letnik, pod naslovom «Lazius, Planinska reka in Cerkljsko jezero»). Reka in Timavus sta že omenjena tudi l. 1674 v delu NOVUS ATLAS, ki sta ga izdala G. in J. Blaeu v Amsterdamu. Prav tako spominja Timavo A. Kircher v delu «Mundus subterraneus» iz leta 1678. Pravišnje podobno Reke je podal Valvasor v «Savi vojvodine Kranjske» 1689. leta. Prav tako jo kratko omenja rudniški zdravnik v Idriji, B. Haquet v znanem delu «Oryctographia carniolica (1778-79).

Škocjanskega podzemlja pa vsi ti pisci niso poznali. Millerjev izpis iz tujske knjige v Matavunu (to so sezgali italijanski fašisti 1925. leta), objavljen v F. Millerjevem nemškem vodniku Škocjanskih jam, nam pove, da se je 21. julija 1839 prvi spustil s splavom po podzemski Reki vodovodni mojster iz Trsta, Janec Svetina, ki je hotel na pobudo kontrolorja H. Lindnerja raziskati Reko za potrebe tržaškega vodovoda. Sam poroča, da je prišel 1460 klaterv v podzemlje. Dunajski speleolog A. Schmid pa je pozneje sredi 19. stol. ogledoval, da je prišel le 120 m daleč. Bil je prvi, ki si je drznil s čolnom v Škocjansko podzemlje.

Marca 1850 je prišel po naročilu dunajske vlade na Kras dr. Adolf Schmid, da bi raziskal podzemski tok med Škocjanom in Devinom zaradi zajetja vode v tržaški vodovod. Na njegovo prošnjo mu je bil dodeljen rudarski praktikant Ivan Rudolf s 5 rudarji iz Idrije. Ekspedicija je bila dobro opremljena in je uzivala podporo tržaških mestnih oblasti, zlasti župana M. Tommasinija. Čoln so s težavo spravili v jezero v Veliki dolini in dospeli do vhodne odprtine ponora. Glavni tok vodi 13 čevljev navzdol. Pod splavom na desnem bregu je splezal skozi razpoko in odkril dvanajseti impozantno Schmidovo dvorano. Tik pod prvim splavom ustvarja Reka majhen bazen, ki so ga pozneje ekspedicije uredile za pristan. Velika voda spomlad 1851 pa je odnesla vse čolne in tako se šele 33 let pozneje začela pravo raziskovanje škocjanskega podzemlja, obenem z njim pa tudi prvi začetki škocjanskega jamaškega turizma. To raziskovanje je povezano z Jamarsko sekcijo «Küstenland» (Primorsko) Nemško - avstrijskega planinskega društva. Gornik Anton Hannek, Josef Marinčič in Friedrich Müller so začeli z raziskovanjem

počezmske Reke 1884. leta. Ker je bilo prodiranje po podzemski Reki nemogoče so ob steni sestopili veliko, 200 m dolgo, 40 m široko in do 100 m visoko dvorano, ki se boči nad podzemsko reko. Tedaj jami so dali na čast rudarkega inženirja, Slovenca Ivana Rudolfa, imena Rudolfova dvorana. Ta odprtina je odlično vplivala na nadaljnje delo. Tako so vzeli od vsake občine v zakup Škocjanske jame, popravili zanemarjene stopnice v Veliko dolino in napravili načrt za raziskovanje škocjanskega podzemlja. V svojem dogovoru s škocjansko občino so naglasili, da je le z ureditvijo teh jam mogoče zadržati številne turiste, ki potujejo preko Krasa in s tem nuditi zaslužek siromasnemu domačemu prebivalstvu.

Kmalu zatem je prvi prodič Mari-itich iz Mahorčičeve jame v čolnor v Malo dolino. Tako je jama bila obšla imen Maričeva jama. Izbojšana so bila pota v Veliko dolino in položena nova pot iz Matavuna direktno skozi gozd in preko grebena med Malo in Veliko dolino do dna Velike doline in Schmidlove dvorane.

S ponovno zgrajenimi 3 čolni so se podali po dolgem vodnem kanalu po podzemski tleki in dosegli sloviti 6. slap, kjer pada voda med navpičnimi stenami 7 m globoko. Tako so dosegli drugo obliko podzemsko dvorano, ki je bila inenovani v čast prvega rudarkega škocjalca Svetinova dvorana. Šele pozno jeseni se je posrečilo prvo pionirski raziskovalni trojico prebiti šestega splava. Pri tem naporem je igralo glavno vlogo 8 leten deček v čolnariju. Prva sta od šestih jezera dalje zaplula Anton Hannek in kmet Jednak iz Banovca. Šesti slap pomeni mejnik v zgodovini raziskav podzemse Reke. Nadaljnje prodiranje je bilo zaradi visokih voda možno šele 1885 leta. Novodkriti dvorani so v podzemlju dali ime Millerjeva dvorana. Tudi v tej akciji so sodelovali štiri je domačini.

Poleg raziskovanja so se jamarji vrgli tudi na turistično izgradnjo jame. Ponovno je bila vzpostavljena in zavarovana pot v Veliko dolino zgrajena je bil Tommasinijev most, imenovan po zaslugi jamaškega škocjalca Krasa. Z mostu je bil lep pogled na slap v Veliki dolini. Postavili so ga obrtniki visokice v Divaci. Vrh 163 m visoke stene v Veliki dolini so postavili Razglednice (imenovali jo prejšnjim naslednikom «Stefaniewarten»). Zvezi z odprtjem jame za turizem je bil prvič 2. maja 1886 jamaški praznik, ob katerem je mlado in staro občino dobro razveseljevalo jamo. Ta praznik se je obdržal skozi vsa avstrijska doba. Pravi škocjanski jamaški je dobil jamaški turizem na Krasu svojega spodbudnika. V tej dobi je bila odkrita 600 m dolga zakapanca Divaška jama. Ta in pa Valenica sta pomembni v upravo slovenskega Planinskega društva v Trstu.

Od leta 1886 dalje so jamarji odkrili 400 m novih rovov. Leto nato je izšel prvi pisani vodnik Škocjanskih jam izpod peresa F. Marinčiča. Za tiste čase odlični vodnik je naarTom A. Hannek nam pove, da so vodniško službo v jamah opravljali predvsem domačini iz Matavuna (Jože Antončič, Ivan Gombač, Luka Gombač, Pavel Kvenik in Jurij Cerkevnik, Pavel Antončič). V gostlini «Pri Škocjanskih jamah» (sedaj Gombač) je bila že takrat uprava jame kjer so se zbirali vodniki, prodajale razglednice in razveseljevali za jamaške. Ko so jamarji domačini odkrili v nadaljevanju Šmidlove dvorane v posebni steni čudovito jama s posebnimi steni, so Škocjanske jame je dala bolj zaslovelo. To odkritje je povzročilo za izboljšanje in urejanje poti v jame, tako da so turisti lahko očiškavali jama tudi v visoki vodi. Takrat so se začela delati izkopavanja kulturnih spomenikov, ki so jamaški turizem v Tomičevi jami, kjer so odkrili kulturne plasti iz novokamne dobe.

Dr. FRANCE HARB

NA FILMSKIH PLATNIN

Vittorio De Sica: «Lo chiameremo Andrea»

Vittorio De Sica, ki so ga za časa neorealizma imeli nekateri za največjega italijanskega režiserja, je postopoma padel vedno nižje. Tudi njegova boljša dela danes navdušujejo dosti manj. Njegovi filmi predvsem najnovejši filmi, pa so na izredno nizkem nivoju, čeprav so včasih prešli kako Oscarjevo nagrado. Zadnji film «Lo chiameremo Andrea» je tudi zelo neroden, zd se nam vendar vsaj deloma zanimali. Sice in scenarij je napisal stari De Sicon sodelavec Cesare Zavattini, ki je tu pa tam skušal občutiti svoj nekdanji humoristični stil. Doživetja poročnega para, ki v vj v zaročanem pričakovanju na vtirok, spominjajo na zmes otroka, spominjajo na zmes abstraktnega in realističnega, na filto tero naš je Zavattini navdali v Pisto. «Miracolo a Milano». Pismo loške poglavitnosti oseb pa za loške splošno Nino Manfredi daje tu pa tam dopajanje verodostojnost.

S srečanja naših izletnikov z ruskimi novoporočenci in svati. Nevesta razdeljuje mednje cvetje iz poročne šopka. Prvi od leve je naš veteran Franc Lupin

Radio V

SOBOTA, 18. NOVEMBRA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 7.30 Jutranje povelje; 11.35 Poslušaj me spet; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Dejstva in mnenja; 15.45 Oddaja za avtomobiliste; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Koncertisti naše dežele; 19.10 Družinski obzornik; 19.25 Zborovsko petje; 20.00 Sport; 20.50 Iz življenja naših skladateljev; «Jacobus Gallus», radijska igra; 21.30 Vaše povelje; 22.30 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Glasbeni program; 16.20 Strani iz albuma.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.00 Jutranje povelje; 9.00 Program s Corradom; 9.30 20.000 lir za vaš program; 10.00 Od melodije do melodije; 10.45 Plošče Record; 11.30 Današnji pevc; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Fumorama; 14.15 Plošče; 15.45 Mini juke box; 17.00 Veselo v sobotno popoldne; 17.45 Primorska in njeni ljudje; 18.00 Progressivna glasba; 19.00 Zapojimo in zaigramo; 19.30 Prenos RL; 20.30 Večer v glasbi; 22.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 22.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje povelje; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 12.10 Laska glasba; 13.15 Preizkušajo se dilentani; 14.00 Tudi dal Monte, sopranistka; 15.40 Sobotni koncert; Jean Bouchety; 16.20 Znanstveni program; 17.10 Veliki varieté; 19.10 Tito Maccio Plauto;

Miles gloriosus (II soldato spaccone). La suocera; 21.30 Francoske povelje; 22.00 Orkestri lahke glasbe; 22.10 PROGRAM

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 7.40 Poje Amalia Rodriguez; 8.40 Stare povelje; 9.35 Strnjena komedija; 10.05 Pesmi za vsakogar; 10.35 Program z Območjem; 11.50 Zbori z vsakega sveta; 12.40 Zgodovina ital. popevke; 13.50 Kako in zakaj? 14.00 Plošče; 15.00 «Alto gradimento»; 16.35 Plošče resne glasbe; 17.40 Ping - pong; 18.30 Posebna reportaža; 18.45 Glasbeni program; 20.10 Jaz; 21.00 Canzonissima.

III. PROGRAM

9.30 Gabriel Fauré: kvartet št. 1 opus 15; 10.00 Koncert za začetek; 11.00 Radio za šole; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.25 Karlheinz Stockhausen; 13.00 Plošče resne glasbe; 14.30 G. Rossini «Pepelka»; 17.15 Koncert sopranske Marjorie Wright in A. Beltramija pri klavirju; 18.45 Vsa-denski filmski pregled; 19.15 Vsa-kočevni koncert.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.00 Simf. glasba; 10.10 Schumannove skladbe; 11.00 Simf. skladbe; 12.00 Liederistika; 12.20 Samuel Barber; 12.30 Današnji in večeršnji interpreti.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Glasovi v ritmu; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Mozartove skladbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Priporočila vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.00 Do-

godki in odmevi; 15.40 Pojo naši operni pevc; 16.00 «Vrtljak»; 16.40 S knjižnega trga; 16.55 Peter Nero na klavirju; 17.10 Z ansambлом Hazy Osterwald; 18.15 Dobro se ob isti uri; 18.45 Naš gost; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel Lojze Slak; 21.15 Za prijetno razvedrilo; 22.20 Oddaja za naše izseljence; 23.05 — 01.00 S pesmijo in plesom v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 TV v šoli; 12.30 Poljudna znanost; 13.00 Komični filmi; 13.30 Dnevnik; 14.00 Francosčina; 14.30 Odprta šola; 15.15 TV v šoli; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za mladino; 18.40 Kulturni spored; 19.10 Sedem dni v parlamentu; 19.50 Sport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Canzonissima»; 23.15 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Država za državo; Švica; 22.00 Program z novimi avtorji; 23.00 Sedem dni v parlamentu.

JUG. TELEVIZIJA

9.35 TV v šoli; 15.00 Namizni tenis Jugoslavija - Kitajska; 16.30 Kosarka Borac - Lokomotiva; 18.00 Obzornik; 18.15 V deželi klobukov - film; 18.40 Spored Piper - film; 19.15 Humoristična oddaja; 19.45 Risanka; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Zakaj bi veselo ne peli; 21.30 Jet Avstrija - film; 21.45 Medicinski center - film; 22.35 Tv kažipot; 22.55 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

16.30 Košarka - Banja Luka - Lokomotiva; 19.45 Mina nastopa za to-ne tedna; 20.15 Poročila; 20.30 «Sledovi v parku» film; 21.20 Mali koncert; 2. Kodaly «Galantni ples».

DOMAČI ŠPORT

DANES
SOBOTA, 18. NOVEMBRA 1972
ODBOJKA
MOŠKA C LIGA
21.15 v Nabrezini
Kras - ACLI Montecchio

FILEJEV MEMORIAL
16.00 v Gorici, Katoliški dom
Nastopajo štiri ženske ekipe
NOGOMET
PRIJATELJSKA TEKMA
14.00 v Padričah
Radio Trst - PD

KOŠARKA
MLADINCI
18.00 v Gorici
Radić Arte - Bor
JUTRI
NEDELJA, 19. NOVEMBRA 1972
ODBOJKA
ŽENSKA B LIGA
10.30 v Noventi Vicentini
Primavera Marzotto - Bor

DEKLICE
8.30 v Trstu, Elizajske poljane
UGSS - Breg
NAMIZNI TENIS
MOŠKA A LIGA
10.00 v S. Elpidio a Mare
Vitamiella - Sokol

MOŠKA D LIGA
10.00 v Gorici, Ul. Rabatta 18
Auda - Dom
ŽENSKA LIGA
8.30 v Zgoniku
Nastopata tudi Kras A in B

NOGOMET
2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Križu
Vesna - Primorje
14.30 v Dolini
Breg - Portuale

14.30 v Bazovici
Zarja - Sagrado
14.30 v Torreanu
Torreanese - Juventina
3. AMATERSKA LIGA
10.30 na Proseku
Olimpija - Don Bosco

10.30 v Dolini
Breg B - Libertas Barkovlje
10.00 v Trstu, stadion «1. maja»
Union - COOP
14.30 v Padričah
Primorac - Libertas Općine

14.30 v Štandrežu
Sovodnje - Fossalon.
MLADINCI
12.15 v Trstu, Sv. Sergij
Demacori - Gaja
9.00 v Padričah
Edera - Vesna

9.00 na Općinah
Costalunga - Union
NARASČAJNIKI
13.00 v Dolini
Breg - Costalunga
ZACETNIKI
12.15 na Općinah
Općina Supercaffe - Breg

KOŠARKA
MOŠKA D LIGA
18.00 v Trevisu
Treviso - Bor
NARASČAJNIKI
9.30 v Trstu, Ul. della Valle
Kontovel - Inter 1904

14.00 v Trstu, Ul. della Valle
Italsider - Polet
15.30 v Trstu, Ul. della Valle
Ricreatori - Bor

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Derbi Vesna-Primorje prvič v 2. amaterski ligi

V nižjem amaterskem prvenstvu imajo naše ekipe lepe možnosti za osvajanje točk

2. AMATERSKA LIGA
V nedeljo bodo v 2. amaterski ligi odigrali osmo kolo, kjer bo najvažnejše srečanje med Vesno in Primorjem...

NOGOMET NA GORIŠKEM
Zahtevna tekma za Juventino
Juventina bo igrala jutri na igrišču Torreanese...

JUTRI, 19. novembra (ob vsakem vremenu) pojdemo na KRAS na «1. KRIZ KRAZ KROS» za vsak letni čas...

Borovke bodo imele v 2. kolu ženske odbojbarske B lige nevarnejše nasprotnice, kot pred tednom dni, ko so igralce proti AGI (na sliki)

ODBOJKA ŽENSKA B IN MOŠKA C LIGA

TEŽKA NASTOPA BORA IN BREGA

Kras bo drevi prvič igral v novi nabrezinski telovadnici

Ženska B liga
Jutri se bodo borovke v Noventi Vicentini v 2. kolu ženske B lige spoprijele s Primavera Marzotto...

Obe ekipe želita zmagati: Bor zato, da bi nadaljeval svojo zmogovitost, Primavera se bo pa hotela odolžiti za pekoč poraz, ki ji ga je v Bergamu predjuni teden zadela Lovable...

NAMIZNI TENIS

Jutri odločilno srečanje med Domom in Audaxom
Malo možnosti za ekipo Sokola - Jutri v Zgoniku ženska B liga

TEDENSKI PREGLED

A liga
Jutri bo na sporedu 5. kolo prvenstva moške A lige. Nabrezinski Sokol bo gostoval v Sant'Elpidio...

KOŠARKA

BOR V TREVISU BREZ FABJANA
Vse tri slovenske naraščajniške ekipe v Ul. della Valle

JUTRIŠNJE KOLO

Danes popoldne ob 14. uri bo v Padričah nogometno srečanje med ekipama Primorskega dnevnika in Radia Trst.

MOŠKA C LIGA

ODBOJKA
V prvi tekmi letošnjega odbojbarskega prvenstva mladinci je sinoči Bor premagal UGSS z 2:1 (10:15, 15:1, 15:4).

Advertisement for Dr. Franci Derganc's 'OKRVAVLJENA ROŽA' (Bloodletting Rose) medicine, featuring a portrait of a woman and text describing its benefits for various ailments.

Zarja je v minulem kolu premagala Campanello z 1:0 (na sliki napad Bazovcev pred nasprotnimi vrati). Pristaši te slovenske ekipe upajo, da bo svoj povratek v dobro formo potrdila tudi jutri

tenutno po dve točki na lestvici, saj sta obe ekipi premagali šibke nasprotnike. Srečanje Audax - Dom bo jutri z začetkom ob 10. uri v Gorici, Ul. Rabatta 18.

Ženska liga
V nedeljo se je pričelo tudi prvenstvo ženske lige, ki se bo s prihodnjim letom precej spremenilo. Ponovno bodo namreč uvedli A ligo...

Prvi del ženske lige se bo zaključil jutri, ko se bodo v Zgoniku ponovno srečale ekipe Kras A in B ter Julia B. Favorit je seveda prva Krasova postava Milič - Vesnaver...

Jutrišnji spored: Kras A - Kras B, Kras A - Julia B, Kras B - Julia B

TENIS

NOTTINGHAM, 17. - Med splošnim presenečenjem je bil ameriški teniški igralec Stan Smith nepričakovano premagan na teniškem turnirju v Nottinghamu. V dveh setih je podlegel Onnyju Parunu (Nova Zelandija) s 6:4 in 6:3.

14. uri bo tekma Italsider - Polet. Openci so v nedeljo proti moštvi Inter 1904 pokazali dokajšnji napredek. Tokrat bodo imeli za nasprotnike visoke košarkarje Italsidera. Ti igralci so sicer zelo visoki (skoraj vsi preko 180 cm), so pa zato okorni in prav s hitro igro bi jih poletovci lahko spravili v težave.

Ricreatori - Bor bo ob 15.30. Po nedeljskem visokem porazu proti SABA se bodo skušali «oplavi» vsaj z boljše igro, odložitvi za poraz proti Ricreatorjem.

NOGOMET

V tekmi za uvrstitev na SP

Jutri v Beogradu SRJ-Grija

ZAGREB, 17. - Jugoslovanska nogometna reprezentanca je odpotovala iz Zagreba (kjer je trenirala)

Posebni instrumentov za transfuzijo krvi nismo imeli. Opravili smo jo z več brizgalkami, iglami, posodami in raztopimo natrijevega citrata, ki jo še danes uporabljamo, da preprečimo prehitro strjevanje krvi.

Tako smo z minimalnimi sredstvi 12. oktobra 1944 v IX K opravili prvo transfuzijo krvi. Dr. Pavla Jerina, ki je bila prvi krvodajalec v IX K, bi po končani vojni silno rada postala kirurg. Pri prof. dr. Lavriču je pridno delala. Nekega dne pa je jo prof. Lavrič rjnel ob zid - da, čisto dobesedno je stegnil roke in jih ob rjnel naslonil na steno, ob kateri je stala dr. Pavla in ji rekel, da mora prevesti organizacijo transfuzije krvi v Beogradu.

ves teden) v Beograd, kjer se bo v nedeljo srečala z grško državno reprezentanco, v srečanju za nastop na svetovnem prvenstvu v Münchnu leta 1974. Jugoslovanski trener Bolek bo imel za nedeljsko srečanje na razpolago vse najboljše igralce, nastopajo bo tudi srednji napadalec Bajević, ki je prejšnji teden poškodoval. Jugoslovani računajo za neslajno na uspeh, čeprav ne podcenjujejo Grkov, ki imajo na razpolago nekaj res dobrih igralcev.

Grki so opravili danes zadnji lažji trening, jutri pa bodo odpotovali iz Aten v Beograd. Grški novinarji niso preveč pisali o pripravah svojih igralcev, čeprav ne govore v nogometnih krogih o drugem kot o spopadu z Jugoslovani. Grki so prepričani v svoj uspeh in zatrjujejo, da jim bo služilo srečanje z jugoslovansko nogometno reprezentanco kot odskočna deska za vstop v sam vrh svetovnega nogometa.

Danes popoldne ob 14. uri bo v Padričah nogometno srečanje med ekipama Primorskega dnevnika in Radia Trst.

NARASČAJNIKI

Jutri bodo vse tri naše naraščajniške peterke zaposlene v telovadnici v Ulici della Valle. Ze zgodaj jutraj (9.30) bodo stopili na igrišče košarkarji Kontovela, ki se bodo spoprijeli z močno ekipo Inter 1904, ki je trenutno na vrhu lestvice te skupine. Naloga naših košarkarjev bo torej precej težka. Prepričani pa smo, da bodo mladi Kontovelci dali vse od sebe v tem svojem prvem prvenstvenem srečanju (prvo tekmo so odgodili zaradi dežja).

14. uri bo tekma Italsider - Polet. Openci so v nedeljo proti moštvi Inter 1904 pokazali dokajšnji napredek. Tokrat bodo imeli za nasprotnike visoke košarkarje Italsidera. Ti igralci so sicer zelo visoki (skoraj vsi preko 180 cm), so pa zato okorni in prav s hitro igro bi jih poletovci lahko spravili v težave.

Ricreatori - Bor bo ob 15.30. Po nedeljskem visokem porazu proti SABA se bodo skušali «oplavi» vsaj z boljše igro, odložitvi za poraz proti Ricreatorjem.

NOGOMET

V tekmi za uvrstitev na SP

Jutri v Beogradu SRJ-Grija

ZAGREB, 17. - Jugoslovanska nogometna reprezentanca je odpotovala iz Zagreba (kjer je trenirala)

Položaj se je pomiril, ranjeni so prihajali bolj poredko, življenje v bolnišnici se je vrnilo spet v «normalno» tir. Časa je bilo dovolj ne samo za strokovno delo, ampak tudi za drugo. Komisar Sedej, vojaški vodja Kenda, ki je bil po vojni nekaj časa direktor rudnika v Idriji, in mizar Rafel so vsak dan izpolnjevali varnostne ukrepe. Vsa črna oseba je imela točno določene naloge, če bi nastopila neposredna nevarnost za bolnišnico. Za vsakega ranjenca so določili nosače, ki bi ga ponесли v zanj pripravljeno varno skrišališče s hrano in zdravili.

Ves čas, kar je bolnišnica obstajala, niso fašisti našli in ubili nič enega ranjenca, ki je bil v neposredni oskrbi bolnišnice «Pavla». Čeprav nisem lovec, sta me tovariša Sedej in Kenda vzel v tem začasnem zatišju na lov na game in srnjake, ki jih tod okrog ni manjkalo. Tudi po vodo sem hodil globoko v grapo pod barakami in nosil lembo, da sam malo pomagal in da sem se utrdil. Prečital sem tudi kratki kurz VKP(b). Med propagandno literaturo, ki so jo tiskale skrivne tiskarne IX K in jo pošiljale tudi v bolnišnico, sem našel veliko Gregorčičevih pesmi. Ko sem jih prebral, mi je šel srh po životu. Kaj vse je Gregorčič čutil in stludil davno prej, preden se je začela italijanska okupacija in narodnoosvobodilna borba na Primorskem! In vse to je povedal tako razumljivo, občutno in lepo. Kar težko sem se ločil od «Pavla», ko so prišli pome kurirji z direktivo, da moram z njimi čez Lokve na Cepovan.

